

תיים העניין, והכל יבוא על מקומו בשלום. אך תיקונו של מנכ"ל משרד-הבריאות להביא שלום-בית אל בית-החולים לא התמשה. מנהלי-המחלקות הוסיפו לגרוף לכיסיהם סמוכית-סוף גדולים מחולים שיים שזכו בעדיפות באישפוז. ואילו ד"ר חיימוב, המנהל, נתגלה כאגון קשה לפי צוח. הוא לא הסכים להשלים עם המצב. פרופסור פדה מצא עצמו במצב קשה. ליכאורה, היה עליו לתמוך במנהל בית החולים. אולם הוא ירע כי אם יעשה כן יסתכן בשביטה כללית של מנהל-המחלקות בכל בתי-החולים בארץ. וזה הדבר האחרון שרצה בו.

כדי לפתור את הבעיה, הרבה יותר פשוט היה להדיח את מנהל בית-החולים, שאינו נהנה מתמיכת גוף אינטרסנטי רבי-עוצמה.

ההחלטה נפלה ב-11 בדצמבר 1972 שיגר פרופסור פדה מיכתב. מאד בלתי אדיב, אל ד"ר חיימוב, אשר מוען אל: "ד"ר חיימוב, חדרה". הפרופסור פדה לא טרח לציין במכתבו כי המיכתב מופי נה אל אדם שאותה עת היה עדיין מנהל בית-החולים.

במישפטים קצרים הודיעו המנכ"ל כי על דעת שר-הבריאות הוחלט להעבירו כי תפקידו לתפקיד גריאטר (מומחה למחלות זיקנה) מחוזי בחדרה.

כפיתוי, מודיעו המנכ"ל: "בהעברתך לא יחול שינוי בשכרך. תוקף העברתך מיום קבלת מיכתב זה."

אירגון-המנהלים התקומם

עם קבלת המיכתב חרב עולמו של ד"ר חיימוב עליו. הוא נקלע למצב קפי קאי. ממאשים, הפך למודח. איש לא טרח להסביר לו מדוע הודח. הפיתוי של המנכ"ל כי "לא יחול שינוי בשכרך", לא גיחם אותו כלל. אילו היה רודף-בצע, יכול היה לנהוג מכבד כמינהג מנהלי-המחלקות שאותם האשים בשחיתות. ולגרוף הון בלא להסתכסך עם איש.

בצר לו פנה ד"ר חיימוב לעורך אירגון מנהלי בתי-החולים. ב-21.12.72 התאספו חברי האירגון, והיתה זו הפעם הראשונה בה דנו המשתתפים בבעיה אישית ולא בבעיות מינהליות או רפואיות כלליות. מנהלי בתי-החולים שהשתתפו בפגישה הודיעו מתוכנו ונוסח מכתבו של המנכ"ל. ד"ר פנתס קורן, שהיה מנכ"ל בית-החולים בייבנין, מחה בתוקף כנגד ההדחה השרי-רומית, דרש נזקוט אמצעים נגדה.

פרופסור קלמן מן, מנכ"ל בית-החולים הדסה בירושלים, ציין כי אסור שד"ר חיימוב ייענש רק משום שראה בעבודתו שליחות ציבורית ממדרגה ראשונה. סוכס שחברי האירגון ייפגשו עם שר-הבריאות ועם המנכ"ל, ויודיעו כי שר-מתנגד לשיטת ההדחה המודח.

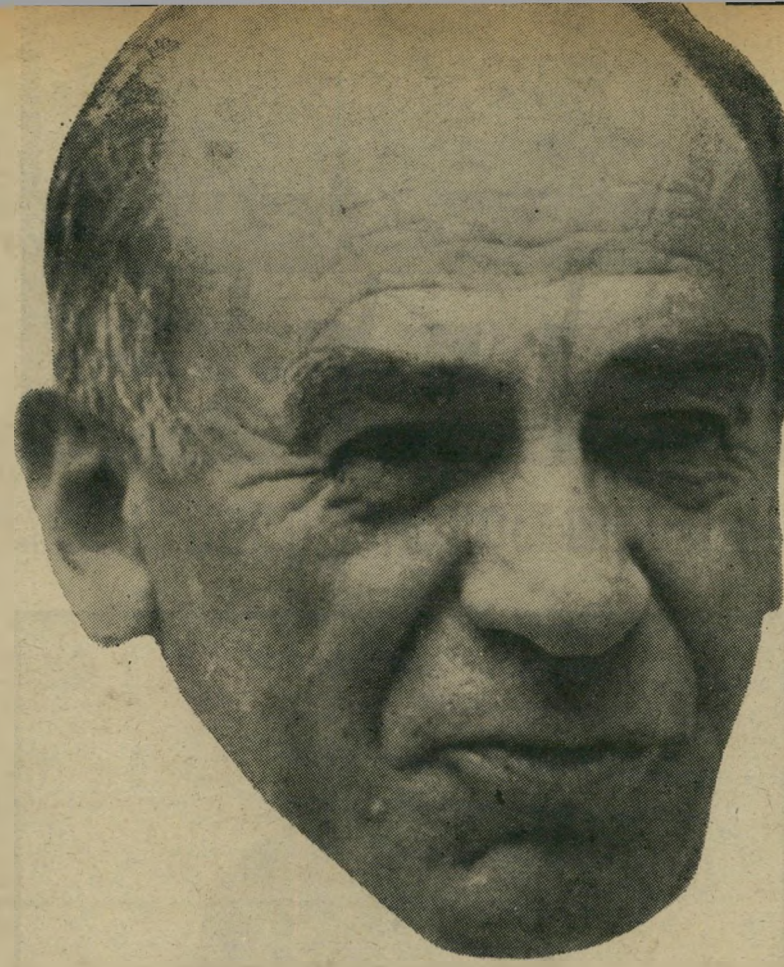
כיוון שניתקל בתגובה קשוחה, החליט פרופסור פדה לסגת. בסוף חודש דצמבר, אותה שנה, הפיץ חוזר בין כל מנהלי בתי החולים בארץ, בו ציין כי עד לבריור נוסף של העניין, יחזור המצב לקדמותו. ד"ר חיימוב חזר לנהל את בית-החולים אלא שעתה מצא עצמו מותש. מנהלי-המחלקות סירבו לשתף עימו פעולה, התי-עלמו ממנו. המשיכו לנהוג במחלקותיהם כנסכים פיאודליים.

החפירות בבתי-החולים, שעתידה היתה להתגלות לעיני הציבור הישראלי הנהיה רק בשבועות הי אחרונים, חגגה את ניצחונה הראי שון בבית-החולים הממשלתי אז.

ב-13 באפריל 73, החלה בישיבותיה ועדה פריטטית שנתמנתה על-ידי נציבות שירותי-המדינה כדי לחקור פשרה, ובסמוך לאותו תאריך אף נפתח תיק בבית-הדין לעבודה באותו נושא.

ב-21 בספטמבר 73 החשיגה בבית-הדין פשרה, בהתימת נציגי משרד-הבריאות של ד"ר חיימוב. בפשרה, שניתן לה תוקף של פסק-דין מחייב ואשר קטעה את כל הבריורים, נקבע: "ד"ר חיימוב יעבור לתפקיד של גריאטר מחוזי למשך שנה ואז יחזור לתפקידו כמנהל בית-החולים."

ד"ר חיימוב שכוחו כשל מן המאבקים הבלתי-פוסקים עם מנהלי-המחלקות, המתין בסבלנות שנה תמימה, ועם סיומה שיגר למנכ"ל משרד-הבריאות מיכתב שבו דרש להתזירו לתפקידו כמנהל בית-החולים. ב-11 בספטמבר 1974 נתקבלה תשובתו של פרופסור פדה, בה נמר: "עלי לציין כי בשנה האחרונה נרמ געו הרווחים בבתי-החולים בחדרה, ותפי-עולו השתפר לאי-יערוך, מכל הבחינות.

מנכ"ל-מפתח פדה 1972

וישבו את העבודה התקינה בו. על רקע מיסוך זה מתגלית שעתו של פרופסור פדה בדבר יחסי-אנוש מעור-עים, כביכול, ששררו בבית-החולים, כבלתי-נכונה. אי-הדיוקים בדברי פרופסור פדה בפר-שת ד"ר חיימוב שימשו דוגמה טובה למנהלי-המחלקות שפגעו בסדרים הטובים של בית-החולים. הם שיכללו את הטכניקה. במדור תפקיף (העולם הזה 1937) דוח על הפעלת טרור כנגד רופאים צעירים בבית-החולים הלל יפה ועל זימונם, במסוה של שיעורי התמחות, למחלקתו של ד"ר ארווין יעקב ואילוץ לחתום על הצהרה המביעה תמיכה במנהלי-המחלקות.

תרגיל ביחסי-ציבור

ב ידיו מערכת העולם הזה מצויים שמות מיספר רופאים שחתמו על ההצהרה והעירו בפנינו כי חתימתם נסחטה מהם תחת לחץ. הובהר להם היטב, כי מי שלא יחתום, יחול עיכוב בקידומו הרפואי ולא יקבל תורנויות במחלקות. דיווחנו למשרד-הבריאות על "טיב" ההצהרות הנסחטות בבתי-החולים הלל יפה, והנה, למרבה הפלא לא היסס משרד-הבריאות, להשתמש בהצהרה מפוברקת זו כדי להוכיח את התנגדותם של הרופאים למנהל המודח.

פרופסור פדה שהחליט, ברגע של חוקשה, לתמוך במנהלי-המח-לקות וכך, "להשתיק" את הפר-שה כדי למנוע חיטוט העיתונות בנושא, הסתכך בה יותר ויותר.

פרופסור פדה פרש, לראשונה מתפקידו בחודש אוגוסט השנה, בעקבות כתבה בטלוויזיה על חוללי-כליית, או, נענה לבק-שת שר-הבריאות להמשיך בתפקידו. כאשר התפטר בשנית, הודיעה דוברת המשרד כי המנכ"ל פורש מתפקידו עקב "השמצות בעיתונים שונים (העולם הזה, הארץ). בעקבות סיכסוך עם מנהל בית-חולים מסויים. באותו מיקרה, ציינה הדור-כרת, "פעל פדה לפי מיטב מצפונו."

ב-23 באוקטובר העניק פרופסור פדה ראיון מיוחד לעיתון-הערב ידיעות-אחר-ונות. כותרת הריאיון היתה: "הטענות נגדי אינן ביקורת לשמה — זוהי ירידה לחיי". בכתבה נטען: "השבוע התווסף הקש ששבר את גב הגמל בצורת השאלה שהוצ-גה בפני הפרופסור פדה: מה בדבר המעבדה הפרטית של המנכ"ל?"

"אני מקבל משכורת אחת בלבד — משכורתו כמנכ"ל משרד-הבריאות", השיב. היתה זו תשובה לשאלה, שבמציאות הישראלית המעוותת טרם נמצא לה פיתרון. הבעיה היא אם מנהל-כללי של משרד-הבריאות הרשאי, באישור השר, לעסוק יום אחד בשבוע במחקר רפואי במכוננו, רשאי גם לממן חלק גדול ממחקרי המכו-מכספי תרומות, אשר לפחות באופן תאורטי נתקבלו מושם שהעומד כראש המכון הוא מנכ"ל משרד-הבריאות. מאידך, בלא כספי התרומות נאלץ היה פרופסור פדה לקצץ ב-50% בעבודת המכון והמעבדה.

הקש ששבר את גב הגמל

ב 17 באוקטובר פנה העולם הזה אל דוברת משרד-הבריאות, דבורה גנני, וביקש הסבר לפשר האגודה העתור-מנית הפועלת ליד המעבדה שבראשה ניצב הפרופסור פדה.

שאלנו אם המעבדה שבראשה עומד הפרופסור אכן נהנית מסכו-מי כסף שאינם עומדים בשום פרו-פורציה לחשיבותה. זאת, בשעה שמחלקות רבות בבתי-החולים כי-אין, כאזו שמכחינת האינטרס הי-ציבורי יש הכרח דוחק לפתחן ולי-הרחיבן, סוכלות ממחנק כספי.

שאלות העולם הזה הובאו לתשומת ליבו של פרופסור פדה. המנכ"ל, בהיותו נתון בלחץ לאחר הסתבכותו בפרשת מנהל בית-החולים הלל יפה, פירש שלא כהלכה את שאלות העולם הזה, סבר כי מנסים להטיל ספק ביושרו האישי.

ענותו זו היתה, לדבריו, הקש האחרון ששבר את גב הגמל — גרמה לפרישתו. למעשה לא הטיל איש ספק ביושרו ובי-הגינותו של פדה. הידוע כאדיאליסט מוב-הק, אולם התעוררו ספקות לגבי טיב הי-נוהלים הציבוריים הקשורים בכפילות תפי-קידיו (מכנכ"ל וכאיש-מחקר).

דבר אחד ברור מעבר לכל ספק: תפקיד המנכ"ל היה מסובך מדי לפרופסור הטוב — וטוב שהוא ניפדה ממנו.

החולים ושוחחנו עם רבים מבין אנשי הצוות המנהלי והרפואי. התמונה הברורה שצטטיירה לנגד עינינו היתה, כי לבד מאותם מנהלי-מחלקות מורדים, תומכים שאר העובדים במנהלו המודח. בתגובה על כתבה זו שיגרה אלינו דוברת משרד-הבריאות את תשובת משרדה. כפי שנוסחה על-ידי הפרופסור פדה.

בסעיף 2 בתגובה זו נאמר: "על העברתו (של ד"ר חיימוב) מתפקידו כמנהל בית-החולים הוחלט לאור יחסי-אנוש מעורעים ואי-התאמה לתפקידו בכל נושא אירגון עובדים וניהול אדמיניסטרטיבי. משרד-הבריאות נקט צעד זה כדי למנוע הידרדרות מחלשת במצב בית-החולים אותו ניהל". תגובה זו הועברה אף לידיעת עובדי בית-החולים. העובדים שיגרו להעולם הזה העתק מיכתב ועדה-עובדים לפדה מה-17 בי-דצמבר 1972. במיכתב נאמר: "לדיעתך — נמצאות ביריני פניות מסקטורים שונים בבית-הי-חולים הדורשות מאיתנו לא לקבל העברה זו, לא להסכים לה, לנקוט בכל האמצעים כדי לבטלה. בשם כל העובדים אנו פונים אליך כדי שאל תאשר את החלטתך, עדימת שלא נאי-אלץ לנקוט באמצעים דרסטיים אשר יפרו את שזוות מוסדרנו וי-

שובך לתפקיד מנהל בית-החולים הזה אינו בא כלל בחשבון, הואיל וזה יפגע פגיעה חמורה בתיפעולו."

כמיכתב זה הפר פרופסור פדה את החלטת בית-המישפט, הצהיר כביורר כי אינו מתכוון לבצע.

המנכ"ל הפר את הפרשה

ה מורה לא פחות העובדה כי במיכתב זה, ממשיך הפרופסור, בעיקביות, לט-עון כאילו כל צוות העובדים היה מטוסכך עם המנהל. לאמיתו של דבר היה הסיכסוך בין המנהל לבין מיספר מנהלי-מחלקות בלבד, אלה שהפכו את מחלקותיהם לעסק פרטי משוגש.

בכתבה הטרטן המחפשט (העולם הזה 1936) צויין, כי מיספר מנהלי בתי-החולים בארץ היפנו את תשומת-ליבנו לעולל הציבורי שנעשה למנהל בית-החולים הלל יפה. הבאנו מיקרה זה כדוגמא לכירסום מעמד מנהלי בתי-החולים בארץ החוששים, לאחר תקדים הלל יפה, להסתכסך עם מנהלי-המחלקות על רקע פרקטיקה פרטית. ציינו כי קודם שאיתרנו את ד"ר חיימוב ושוחחנו עימו, ביקרנו שלוש פעמים בבית-

מעבדת הפרופ' פדה בתל-השומר (קומה שניה) היסטריה המונית